GAZETA KRAKOWSKA

Nro 40.

We Srodę Dnia 16. Maia 1804.

Z Wiednia d. 9. Maia.

Z Wenecyi donoszą pod d. 24 Kwietnia: — Arcy Xiążę Jmć Jan zwiedza ciągle wszystkie osobliwsze mieysca tego miasta, iako też woyskowe i cywilne ustanowienia. W sobotę oglądał wschodnią część od strony Estuario, szklane i zwierciadlane fabryki w Murano, stare Torcello, Burano i 3 porty, a w wieczor dawał wieczerzą na 28 osob. W niedzielę po wysłuchaniu mszy S. w kościele S. Marka dawał audyencye trybunałom sprawiedliwości, kapitaneatowi, morskiey i skarbowey kommissyi, potem przeszedł się po mieście. Po południu udał się do hrabiow Albrizzi i Mangili dla obeyrzenia dwoch sławnych statui weneckiego Fidiasza, to iest Heby i Psychy, oglądał także liczne i wyborne galerye hrabiego Manfrini. Daley odwiedził sławną szkołę muzyczną konserwatoryum della Pieta i znaydował się na części śpiewanego nieszporu przez tamteysze sieroce dziewczyny. W wieczor był bal na teatrze della Fenice, na który udał się Arcy Xiążę Jmć pieszo z teatru St. Benedetto i z naywiększemi oklaskami był tam przyięty, które z rozrzewnieniem przyiął. Wspaniale oświecona sala bawiła Arcy Xcia Jmć. Wczoray rano oglądał powtornie Laguny i stanowiska woyskowe Estuario.

Drugi list stamtąd pod d. 28 Kwietnia: — Ciekawośc z iaką Arcy Xżę Jmć Jan wszystko ogląda, skłoniła go do przedłużenia tu swego bawienia, i zaszczycenia nas cały ieszcze przyszły tydzień swoią obecnością. We wtorek wielka była schadzka u hrabiego Bissingen, pod czas którey wspomniony hrabia przedstawiał Arcy Xciu Jmć wszystkę ślachtę. Potem grana była sławna kantata, którą hrabia Bissingen na imieniny J. C. K. Mci P. Carpani zrobic kazał z muzyką Pawesigo. Przedziwnie wykonana była, osobliwie przez śpiewakow, co bardzo się podobało Arcy Xciu Jmć, który przeszło dwie godziny uprzeymie rozmawiał z ślachtą. We czwartek oglądał sławne budynki St Georgii Maggiore i Carita, rownie iak dniem wprzody obeyrzał arcy dzieło Palladego, wspaniały kościoł del Redentore, tudzież kościoł de la Salute. Oglądał także sławny obraz S. Pawła w pałacu Pisaniego, a w wieczor zaszczycił obecnością swoią teatr St. Moise, gdzie od licznego widza z zwykłemi okrzykami radości był powitany. Chioggia, Brondelo, i tak zwane, z godną zastanowienia sztuką wystawione Murazzi, zatrudniały Arcy Xcia Jmć przez oba ostatnie dni, skąd dopiero wczoray powrocił.

Godny nadworny radca i pierwszy wice

gespan kommitatu Szimegher w Węgrzech, baron Inkey, dał przed nieiakim czasem dla ulepszenia ſtanu chorych żołnierzy, ſtoiących tam dwoch dywizyy C. K. kieryſſerow regimentu 60 ryn., teraz oddał tenże złożone na iego ręce 200 ryn. na toż przeznaczenie. —— Officyerowie zaięci niemniey chwalebną gorliwością zrobili mieſięcznie z swego żołdu składki na założenie regimentowey biblioteki.

Z Brynu d 8. Maia.

Z Joachimſthalu w Czechach donoszą pod d. 19 Kwietnia, że po długim kopaniu i kosztach odkryto nakoniec w tamteyszych górach bogatą kopalną srebrną, która obfite nadal widoki wyſtawia.

O buncie w Serwii odbieramy do 26go Kwietnia wiadomości. Kuszuk Alli ſtał w ów czas z 600 Arnautami, których iak ſię zdaie z Bośnii do ſiebie ściągnął, w Jagodina; mieszkańcy tego miaſta kapitulowali z powſtańcami, i wynieśli ſię z żonami i dziećmi. Kuszuk Allemu przecięto wszyſtkie drogi, i nie pozoſtaie mu iak udać ſię proſto do Belgradu; lecz i ta droga bardzo ieſt niebezpieczna, bo koniecznie wpaśdź musi w ręce ſtoiących około Belgradu powſtańcow. Inny korpus turecki 6 do 700 ludzi żebrał ſię w Bośnii i chciał wesprzyć Kuszuk Allego; ale w drodze był attakowany od Serwianow i na głowę pobity, tak że iego dowodzca z wielu ludźmi na placu poległ, a znaczna część uciekaiących znalazła śmierć w rzece Drenie; szczęściem zaćmił ſię bardzo wieczor, bo inaczey wszyscy byliby wyginęli. Tenże korpus miał przy sobie 2 armaty.

Powſtańcy odebrali także 800 chrześcian w poſiłku z Leśnika w Bośnii, którzy ſię iuż z niemi złączyli. Dowodzący przed Belgradem Serwian Simios dał ſię słyszeć, że Serwianie żadnemu Turkowi belgradzkiemu nie przebaczą, i wszyſtkie propozycye daremnemi będą, ieżeli im nie wydadzą Deiow z ich ſtronnikami.

Od brzegow Menu d. 26. Kwietnia.

Szalupy woienne i penisze zbudowane w Strazburgu d. 23 b. m. przybyły do Moguncyi, skąd nazaiutrz w dalszą do Hollandyi udały ſię drogę.

Dowiaduiemy ſię z Gotha, że Xżę Jmć Saxen-Gotha umarł tam w nocy z d 21 na 22 na febrę nerwową w 59 roku życia swoiego.

Wielka Xiężna, żona W. Xcia Konſtantego z domu Xiężniczka Saxen-Koburg na nadchodzące lato spodziewana ieſt w Koburg Amorbach w towarzyſtwie Xcia naſtępcy Linange i iego żony.

Xiężniczka Zofia Fryderyka ſtarsza corka Xcia Saxen-Koburg zaślubioną zoſtała na d. 23 Lutego r. b. w przytomności i za zezwoleniem swoich rodzicow hrabiemu Menſſdorf i Pouilly. Hrabia ten pochodzi z ślachetnego katolickiego domu w Niderlandach, ieſt kapitanem iazdy w służbie Auſtryackiey i adiutantem Arcy Xcia Jana.

Dowiaduiemy ſię z Berlina, że Pani Stael dowiedziawszy ſię o ciężkiey chorobie P. Neckera swego oyca, który iak wiadomo, w niey umarł, w nocy z d. 18 na 19 b. m. z dwiema swoiemi dziećmi wyiechała z Berlina.

Podług liſtu z Madrytu umieszczonego w gazecie hamburskiey, Król Jmć Katolicki podał nowy urzędowy wniosek do rządu francuzkiego względem przywroceń zapewnionych artykułem 10 traktatu bazyleyskiego, dla poddanych hiszpańskich. W tym przeto celu pierwszy konsul nakazał rozpocząć na nowo konferencye między kommiſſarzami od obydwoch rządow wyznaczonemi dla roztrząśnienia pretensyy poddanych hiszpańskich i obrachowania długow ſtosownie do wyroku konsularnego pod d. 8 Grudnia 1801 zapadłego.

Z Parmy d. 12. Kwietnia.

Kraie Parmeńskie na sposób departamentow francuzkich urządzone zostały. Kommendę woyska w tym kraiu obiął od d. 10 b. m. jenerał brygady Lesuir, któremu zdał ią Jourdan jenerał naczelny woyska francuzkiego we Włoszech.

W celu zapewnienia spokoyności publiczney i wstrzymania ile to bydź może, dezercyi popisowych z Rzepltych włoskiey i liguryyskiey, z których wielu schroniło się do naszego kraiu, wspomniony jenerał Lesuir wysłał odziały piechoty i iazdy do różnych wsi aby ie przetrząsneli, zabrali wszystkich łotrow i popisowych, którzyby się tam znaleśdź mogli. Krok ten naylepszy miał skutek; wielu już popisowych zatrzymano, tudziesz sławnego złodzieia nazwiskiem Beretta i wielu iego wspolnikow. Na wezwanie prefekta departamentu Crostollo wszystkie te osoby oddane były straży żandarmow, którzy ie do Reggio odprowadzili.

Z Ratyzbony d. 23. Kwietnia.

Dzisiay o godzinie 10 z rana na placu przed katedrą przy odgłosie armat i wszystkich dzwonow w mieście się znayduiących składano hołd i wykonywano przysięgę wierności; woyska składaiące załogę naszego miasta stały podbronią. Elektor Jmc Arcykanclerz ubrany w suknie Elektorskie pod baldachimem odebrał przysięgę od magistratu i mieszczan, którey formulę czytał minister stanu baron Albini. Po tym obrządku Elektor Jmć Arcykanclerz odbierał powinszowania od wszystkich członkow i seymu. Po czem dał w goscinni pod złotym krzyżem wspaniały obiad dla mieszczan, na którym i sam był przytomnym.

Z Genui d. 18. Kwietnia.

Od nieiakiego już czasu nie widać przed naszym portem okrętow angielskich. Mowią, że część flotty pod dowodztwem admirała Nelsona udała się ku Malcie.

Okręt woienny angielski który pokazał się był przed portem Liworneńskim odpłynął także z stamtąd, podług listow pisanych z Liworna pod d. 12 b. m. W czasie krążenia iego przed portem Liworneńskim uważano wielkie poruszenie pomiędzy woyskiem francuzkim tam na załodze stoiącym; wszystkie znacznieysze mieysca wdłuż brzegow woyskami i armatami obsadżone były. Podług tychże listow z Liworna kommendant francuzki w tym mieście nie wydaie więcey paszportow osobom swego narodu ieżeli nie maią iakowego zlecenia od rządu. Aresztowania dotąd nieustały w Liwornie i liczba osób zaaresztowanych iest już bardzo znaczna. W Liwornie zaczęto teraz pracować nad rozszerzeniem i przyozdobieniem miasta; burzą już część muru zwanego kawalerskim, a od strony Pizy nowa wznosi się brama.

Od granic Szwaycaryi d. 26. Kwietnia.

Prezydent trybunału woyskowego zgromadzonego w Zurich dla sądzenia powstańcow tego kantonu uwiadomił na d. 21 b. m. kommissyą kantonową, że posiedzenia swoie rozpocznie na d. 25 z rana dla wydania wyroku na 5 oskarżonych, na których oskarżyciel publiczny żąda wyroku śmierci, że przyzwoitą przeto byłoby rzeczą, uczynić potrzebne przygotowania do wykonania maiącego się wydadź wyroku. Pięciu oskarżonemi, o których iest wzmianka w tym liście są: Willi, Schnerek, Hubertin, Hanhardt i Grob.

Ta okoliczność równie iak i spoźnienie zwołania seymu jeneralnego helweckiego którego wiele kantonow żądało, zdaią się w różnych kantonach nowe wzbudzać zaburzenia, które ieszcze powiększone zostały przez rozliczne pogłoski wszędzie biegaiące, tyczące się pewnych krokow, które nayśdź miały mię-

dzy rządem francuzkim i iego miniſtrem w Szwaycaryi.

P. Meiſter, znany z pism swoich i bywszy prezydent kommiſſyi rządowey w kantonie Zurichskim wyiechał, iak ſię dowiaduiemy z prywatnym zleceniem do Paryża.

Z Paryża d. 25. Kwietnia.

Senator Lucyan Bonaparte w podroży swey do Włoch przeieżdzał d. 14 przez Lyon.

Rząd amerykański ſtara ſię teraz, podług naszych pism, nabydź także obu Floryd. — Pod czas wielkiego pożaru w Norfolku, spaliło ſię oprocz wielkich magazynow 10 okrętow, w liczbie których rachuią 4 amerykańskie korwety i kilka francuzkich galiotow. Szkodę zrządzoną przez ten pożar podaią do 15 mill. fr.

Kupcom w Marsylii donieſiono, że 3 angielskich korsarzy wyszło z Kagliari w Sardynii dla krążenia około brzegow południowey Francyi.

Około fortyfikacyi Julichu pracuie teraz 1800 ludzi.

Prywatny liſt z Marsylii donoſi, że francuzki korsarz przyprowadził do Rose angielski okręt, wiozący 200,000 gwineiow i ważne depesze admiralicyi angielskiey do lorda Nelsona. Depesze odesłane zoſtały do Igo konsula. Nazwisko korsarza nie ieſt wyrażone, i cała ta wiadomość zdaie ſię potrzebować potwierdzenia.

Wyszłe tłómaczenie Eneidy przez Delilla bardzo ma wielki pokup: wydanie na welinowym papierze iuż rozprzedano i drukuie ſię powtornie.

Z Boulogne donoszą pod d. 24 Kwietnia: "Dywizya armatnych szalup i płaskich ſtatkow wyszła z Diepy, przybyła do tuteyszego portu, płynąc pod okiem Anglikow. Tuteyszy korsarz przyprowadził 2 angielskie zdobycze. „

Józef Bonaparte iuż do Boulogne wyiechał. Regiment, którym dowodzi, otrzymał od dawna przydomek "spokoynego w ogniu. „

Głowna rada depart. niższey Sekwany wyraża w swoim adreſſie do pierwszego konsula "Przed dwiema ieszcze laty upraszaliśmy o taki porządek rzeczy, aby los pańſtwa francuzkiego nie zależał więcey od przypadkowego zdarzenia. Zyczenia nasze w części tylko dopełnione zoſtały. Kary godna duma nie porzuciła swoich nadziei i uknowała sromotny spisek przeciw swiętemu przedmiotowi. Ludy, zarowno iak poiedyncze osoby, utraciły bezpieczeńſtwo, które ieſt głownym warunkiem pokoiu i szczęśliwości. Takowy ſtan powinien uſtać dla Europy, dla Francyi i dla Ciebie samego, Obywatelu pierwszy Konsulu. Obawy znikną tylko przez urządzenie, któregośmy przed dwiema laty ieszcze żądali, a teraz widząc iego konieczną potrzebę, uſilnie o nie proſiemy. Godna ieſt rzecz Ciebie, Obywatelu Pierwszy Konsulu, połączyc wielką myślą przyszłość z teraźnieyszym czasem, i oprzyć nakoniec los ludu, który pyszni ſię z położonych w Tobie nadziei, na ſtałych zasadach. „

Officyerowie francuzkich woiennych okrętow znayduiących ſię w Kadyxie przysłali także adres do pierwszego konsula.

Ważne ieſt w wielu względach przyznanie nadgrody przez inſtytut narodowy za rozwiązanie pytania: "Jaki ma wpływ reforma Lutra na polityczne położenie pańſtw europeyskich i wzroſt światła." Rownie gruntownie, iak z męzką prawdą i bezſtronnie napisany traktat przez P. Villersa, przywiązanego iak wiadomo do literatury niemieckiey, pozyskał iednomyślnością klaſſy hiſtoryczney i dawney literatury inſtytutu wyznaczoną nadgrodę, która tem samem przyznana ieſt Niemcom, ponieważ dzieło iego naywięcey tyczy

się Niemcce, z których światło przez reformę Lutra rozeszło się do innych kraiow. P. Villers, który przed 3 laty wiele w Paryżu zrobił sobie nieprzyiacioł przez ogłoszenie i obiaśnienie filozofii Kanta, pozyskał teraz wszystkich serca i cieszy się powszechnym szacunkiem, na który iego talenta i nauki sprawiedliwie zasługuią. Pierwsze wydanie iego pisma o Reformie Lutra w kilka dni rozprzedane zostało.

Dnia 27. *Kwietnia.*

Minister marynarki Decres wydał do prefektow i kommissarzy morskich pod d. 23 t. m. następuiący okolnik:

" Nie ma sposobu, Obywatelu Prefekcie, któregoby nieprzyiaciele nie używali dla utrzymywania porozumień w portach Rzpltey i wywiedzenia się o stanie naszey siły morskiey i iey poruszeniach. Zostałem o nowym podstępie, którego używaią, uwiadomiony, a któremu zapobiedz potrzeba. Mało znaydzie się neutralnych okrętow, płynących do francuzkich portow, ażeby w tym momencie kiedy tam wchodzić maią, od krążących angielskich okrętow nie były przetrząsane. To przetrząsanie nie dzieie się iedynie w celu dowiedzenia się o przeznaczeniu okrętu i iego ładunku, ale też zabieraią okrętowi iednego lub więcey ludzi, a daią mu na to mieysce rowną liczbę szpiegow, którzy razem z okrętem w porcie bawią. Jakkolwiek ostre bydź mogą środki ostrożności, które względem neutralnych okrętow przepisałeś, nie muszą iednak bydź dostateczne do zapobieżenia temu podstępowi, musisz przeto następuiące nowe przedsięwziąść. Nakażesz w portach twego okręgu nayściśleyszą rewizyą ludu każdego tam przybywaiącego neutralnego okrętu, a ieżeli się znaydzie na okręcie który Anglik lub iaka podeyrzana osoba, każesz wszystek lud aresztować i każdego z osobna badać dla doyścia prawdy. Gdy się pokaże, że kapitan przyiął na neutralny okręt ludzi przez angielskie okręty mu danych i tych do Francyi przywiozł bez oznaymienia o nich za przybyciem, tedy będzie uważany iako wspolnik szpiegowstwa i okręt iego skonfiskowany. Ażeby zaś neutralne okręty nie zasłaniały się niewiadomością, każesz to urządzenie wszędzie oznaymić.

Podp. *Decres.*

" Nie odrzucay wielkiego środka (pisze wybiorcze kollegium Daxu do pierwszego konsula) który Ci opatrzność wskazuie dla ustalenia na zawsze szczęścia Francyi. Naday twey władzy trwałość, która na zawsze potrafi zniszczyć czcze proiekta nieroztropney dumy. Za tym środkiem są wszystkie serca, wszystkie go pragną i wszystkich interes go wymaga. Jeżeliś w Twey rządności postanowił godzinę do wykonania go, zobaczysz około siebie zgromadzonych wszystkich dobrych Francuzow, którzy dla iego utrzymania łożyć będą życie i maiątek. Te są nasze życzenia, ta iest nasza myśl; oby w krotce dopełnioną została.,,

Miasto Lyon i cały departament Rony i Loary posłały do pierwszego konsula adres przez deputacyą, w którym wyrażaią życzenie imieniem 30 mill. Francuzow, aby zapewnił w swoiey familii dziedzictwo rządu.

W Newers adiunkt głownego sztabu Couché wydał pismo " o konieczności dziedzicznego konsulatu.,,

W St. Cloud odprawiono znowu tayną radę, która kilka godzin trwała.

Stuczna woda w St. Cloud ma zacząwszy od tey niedzieli, co niedzielę wytryskiwać.

W Tulonie złożono na okręcie wice admirała woyskową kommissyą, która skazała na śmierć dwoch maytkow Virel i Chappe, za to, że nosili broń przeciw Rzpltey. Nasza kor-

wera Fauweta złapała ich na angielskim korsarzu Eliza.

Z Boulogne piszą pod d. 25 Kwietnia: " Wczoray przybyła do tuteyszego portu dywizya z 64 okrętow rożney wielkości, która d. 23 pod dowodztwem kapitana Hamelin z Honfleur wyszła i w oczach nieprzyiaciela złączyła się z tuteyszą flotyllą.,,

Z Orientu donoszą, że angielski kuter o 12 armatach zatopił się niedaleko Donelan, a lud zabrali Francuzi w niewolą.

Monitor przywodzi następuiące doniesienie: — Z Lizbony d. 15 Kwietnia. Kapitan iednego portugalskiego okrętu oznaymił kommendantowi w Belem, że pod brzegami St. Martinho o 20 mil od Lizbony, widział rozbiiaiące się 34 angielskich kupieckich okrętow, wraz z fregatą i kutrem one zasłaiących.

Zapewniaią, iż w przyszłą niedzielę nastąpi uroczyste zdarzenie.

Jenerał Murat, Duroc i inne osoby kazały sobie robić powozy stanu na uroczystości rządowe.

Na gorze Genevre postawiony będzie obelisk na cześć Bonapartego.

Przeznaczony teraz na hiszpańskiego ambassadora w Paryżu admirał Gravina, otrzymał od Igo konsula podczas swego bawienia z hiszpańską flotą w Breście pałasz i parę pistoletow z Werslalskiey fabryki.

Nowa ulica przy Tuillery na placu byłszey raitszuli ma się nazywać ulicą Rivoli, a terrass ogrodu Tuilleri, noszący dotąd nazwisko Feuillans, nazywać się na przyszłość będzie terrassem Rivoli.

Gardel, dotychczasowy baletnik teatru opery, został nadwornym baletnikiem Igo konsula.

Szwedzkiego ministra przy Porcie, kawalera Mouradgea d'Ohsson, wyszło w drukarni Didota nowe dzieło pod tytułem: *Tableau historique de l'Orient* przypisane Krolowi Szwedzkiemu. Dzieło to ma zawierać w sobie dzieie przednieyszych narodow wschodnich.

Obywatel Martin botanista rządowy i dyrektor ogrodow narodowych w Kaiennie, powracaiąc do Francyi z zbiorem bardzo kosztownym rożnych przedmiotow historyi naturalney, od Anglikow zabranym został. Osiem do dziewięciu tysięcy żywych roślin składały ten zbior, który był owocem przykrych podroży odbytych wewnątrz Guianny, i iaki dotąd w żadnym ieszcze gabinecie historyi naturalney nie był widziany. Ten botanista wymieniony przed kilku miesiącami poiechał do Ameryki, gdzie spodziewa się w 3ch miesiącach nadgrodzić stratę iaką założenia publiczne przez zabranie tego zbioru poniosły. Szczepienie drzewek wydaiących korzenie z wielką pomyślnością udaie się w Guiannie. Znaczną iuż bardzo część gwoździkow w roku przeszłym wywieziono z tey osady. Ogrod korzenny zostaiący pod zarządzeniem obywatela Martin wydał ich wiele, i wkrotce pieprz, imbier i muszkatołową gałkę wydawać będzie. Wszystkie te płody chociaż obce dla ziemi nowego Swiata, przyswoiaiąc się do niey bynaymniey z swoich własności nieutraciły. Powszechnie zgadzaią się, na to, że gwoździki rownaią się gwoździkom przywiezionym z Indyy, i że pieprz iest nawet lepszego gatunku, chociaż mieści w sobie więcey cząstek aromatycznych i większe ma ziarka. Drzewo chlebowe nowo zaprowadzone do Guianny francuzkiey, rozmnożyło się iuż tak dalece, że niepotrzeba się obawiać aby wyginęło. Owoc tego drzewa iedli iuż kraiowcy, i znaleźli go wyśmienitym.

Z Hagi d. 1. Maia.

Wczoray w wieczor przybył minister

Berthier do Utrechtu. Nasz woienny minister Pymann odebrał rozkaz od rządu udać się tamże i umowić się z Berthierem względem wyprawy. Nim ta przedsięwziętą zostanie, podobno francuzka armiia obchodzić będzie uroczystość stanowiącą epokę w dzieiach francuzkich, lub przynaymniey oświadczy swoie życzenia względem dziedzictwa rządu w familii Bonapartych, tak iak iuż uczyniła względem dożywotniego konsulatu.

Londyńskie pisma wyrażaią same, że Mehée de la Touche oszukał angielskiego posła Drake, co nawet naynowsze paryzkie doniesienia potwierdzaią. Mehée wydrukował teraz w drukarni Rzepltey xiążkę, w którey odkrywa całą swoią korrespondencyą z P. Drake pod imieniem Müllera, daley opisuie ucieczkę swoią z wyspy Oleron, bawienie w Jersey i w Anglii. Na Jersey dał mu admirał Saumarez 10 luidorow, aby o nich do Londynu zaiechał. W Londynie znalazł do wierzenia skłonnych Bertranda de Molleville, jenerała Willota i biskupa Arrassu, że się wyrzekł jakobinismu i pozyskał ich zaufanie. Gdy woyna na nowo wybuchła, podał Mehée rządowi angielskiemu plany do uformowania jakobińskiego wydziału w Paryżu, spalenia wszystkich pałacow nowego rządu, wysadzenia prochowych magazynow na powietrze &c. Bertrand pisał dla niego instrukcye. W Paryżu grał Mehée taką rolą, że ci, którzy go wysłali, rozumieli, iż korresponduią z jakobińskim klubem, który przyrzekł całą Francyą w ogniu i zaburzeniu pogrążyć, i żądał pieniędzy dla jenerałow i żołnierzy, którzy tylko w piorze Mehée się znaydowali i 192,000 fran. kosztowali.

Wspomniony Mehée grał iuż w rewolucyi i w Polszcze ważną rolą. W roku 1791 powrócił z Rossyi do Warszawy i pisał tam francuzką gazetę. W roku 1792 został w Paryżu sekretarzem municypalności, i napisał w tym czasie trzy xiążki: 1) o konstytucyi polskiey 1791, w którey zczernił Polakow; 2) o zdarzeniach paryzkich 2go Września, a 3) dodatki do historyi rewolucyi francuzkiey. W roku 1795 i 1796 wydawał Dziennik patryotow. Poźniey obwiniony o należenie do piekielney machiny, został na wyspę Oleron wyprowadzony, stamtąd uciekł do Anglii, zyskał ufność, był do Monachium posłany &c. Teraz znayduie się w wydziale policyi pod radcą stanu Realem.

Z Petersburga d. 17. Kwietnia.

Po kilku wiosiennych dniach nastąpiło znowu zimno. Termometer Reaumura poskoczył do 6 stopniow zimna, Newa okryta iest lodem i można po nim bespiecznie chodzić.

Około nowey giełdy na Wasilo-Ostrowie i nowego mostu rozpoczęto iuż roboty.

Minister wewnętrzny hrabia Kotszubey otrzymał od J. Imp. JMci nader pochlebne pismo, w którym mu Imperator Jmć wyraził swoie ukontentowanie z powodu wyznaczoney pod iego przełożeństwem kommissyi względem Inflantskich włościan.

Dzisieysza dworska gazeta wymienia 114 xięży ruskiego obrządku, których J. J. Mość zaszczycił na zalecenie synodu znakami honoru, które składaią się częścią z krzyżykow na łańcuszkach, częścią z fioletowych axamitnych czapek.

Będący przy szkole głowney w Moskwie doktor Schlegel został nadwornym radcą mianowany.

Adiunkt akademii umieiętności radca nadworny Sewastianow, otrzymał od J. J. Mci za wytłumaczenie na rossyyski ięzyk, Igo tomu systematu Linneusza, brylantowy pierścień.

Rozmaite Wiadomości.

W czasie gdy prezydent iednego małego

miasteczka miał mowę do Ludwika XII. Krola Francuzkiego, dał się słyszeć osieł swoim przyiemnym głosem; Krol powiedział głośno, niechay przestanie krzyczeć ten osieł. Mowca zastosował to do siebie, natychmiast przestał mowić i ukrył się przed Królem. Niemożna go było namowic więcey aby mowę swoią kończyć powrocił; ten przypadek więcey zrobił rozrywki niżeli naypięknieysza w świecie mowa.

Kleonika po utracie swoiego męża wylewała obfite łez potoki. Na prożno posłano do niey pobożnego kapucyna aby ią pocieszył. Pleban, który posiadał wymowę zewnętrzną zdolną do poruszenia ludu nadszedł także; krzyki głosu przenikaiącego, krucyfix, który pokazał w pośrod swey mowy, gesta nie porządne, oczy przewracane, cała ta wymowa machinalna żadnego nie zrobiła skutku. Pewien atoli młody człowiek, który od dawna dobrze był położony u tey damy rzekł iey: Mościapani, uważ tylko co czynisz, Bog przywołał do siebie twego męża; ieżeli się woli iego sprzeciwiasz dla ukarania cię przyszle ci go nazad. Dama mniemała, że słyszy głos wyroczni, przestraszyła się groźbą i łzy iey natychmiast ustały.

Kardynał Retz mowił dnia pewnego do Menagi: Naucz mnie proszę znać się nieco na wierszach, abym przynaymniey mogł rozpoznawać te, co mi przynoszą. Mości Xiężę Kardynale, odpowiedział Menaga, byłoby to rzeczą zbyt długą nauczać cię tego, niemasz dosyć czasu; lecz gdy przyniesione ci wiersze czytać będziesz, powiedz zawsze, że nic niewartaią, a wcale się nie omylisz.

Newton przepowiedział, że naymocnieyszy planeta znany aż dotąd tak mocno uderzy roku 2255 o słońce, iż to będzie wielkie szczęście ieżeli potem uderzeniu będzie mogło ieszcze oświecać naszą ziemię. Dziwną zdaie się bydź rzeczą, że tak wielkiego filozofa iak Newton opanowała także maniia zwyczayna kobietom i mnichom 11 wieku przepowiadania, a co gorzey ieszcze, przepowiadania okropnych nieszczęść. Trzeba się spodziewać, że za lat 500 ta maniia zdawać się będzie więcey niż śmieszną.

W iednym dziele Jouberta pod tytułem: *Rozprawa o śmiechu*, rozróżnić można 5 lub 6 gatunkow śmiechu; w dziele tym mowi, że Katon ieden tylko raz rozśmiał się w całym swoim życiu, lecz na ten czas śmiał się mocno; dla tego Rzymianie od tego czasu śmiech wielki nazywali *śmiechem Katona*. Przywodzi on pewną familiią włoską, w którey podług zeznania Anioła Politiena nie śmiano się nigdy i to nieśmianie się przechodziło od oyca do syna. Sławny Focyon nie śmiał się nigdy; lecz także nigdy nie płakał. Przez czas długi mniemano, że ludzie wskrzeszeni utracali przymiot śmiania się i Joubert na poparcie tego zdania przywodzi, że Łazarz, który długo żył po swoim zmartwychwstaniu, nigdy więcey nie śmiał się.

Niemasz przykładu namiętności tak żywey, tak czułey, tak bezstronney, tak wierney, a nadewszystko tak stałey, iaką ma wiele kobiet do swoich pieskow; nic ich od nich odstręczyć nie zdoła; naybrydsza starość, nayszkaradnieysze choroby, naywiększe smrody, znoszą od nich przykrości iakichby nie znosiły od własnych swoich dzieci, szpetności, którychby niedarowały swoim kochankom, odstręty, którychby nie chciały znosić od swoich dziadkow.

Nic nie masz rzadszego iak widzieć człowieka z wyższym gieniuszem otrzymuiącego znakomite urzędy: rzadziey ieszcze widzieć można kobietę z wyższym gieniuszem robiącą wielki los. Gieniusz mało iedna korzyści użytecznych, ieżeli człowiek z gieniuszem bawi się lepiey iak inny człowiek, bawi się za to rzadziey. Gust oświecony sprawia mu trudność w wyborze dzieł, widowisk, towarzystw i rozrywek.

miasteczka miał mowę do Ludwika XII. Krola Francuzkiego, dał się słyszeć osieł swoim przyiemnym głosem; Krol powiedział głośno, niechay przestanie krzyczeć ten osieł. Mowca zastosował to do siebie, natychmiast przestał mowić i ukrył się przed Królem. Niemożna go było namowic więcey aby mowę swoią kończyć powrocił; ten przypadek więcey zrobił rozrywki niżeli naypięknieysza w świecie mowa.

Kleonika po utracie swoiego męża wylewała obfite łez potoki. Na prożno posłano do niey pobożnego kapucyna aby ią pocieszył. Pleban, który posiadał wymowę zewnętrzną zdolną do poruszenia ludu nadszedł także; krzyki głosu przenikaiącego, krucyfix, który pokazał w pośrod swey mowy, gesta nie porządne, oczy przewracane, cała ta wymowa machinalna żadnego nie zrobiła skutku. Pewien atoli młody człowiek, który od dawna dobrze był położony u tey damy rzekł iey: Mościapani, uważ tylko co czynisz, Bog przywołał do siebie twego męża; ieżeli się woli iego sprzeciwiasz dla ukarania cię przyszle ci go nazad. Dama mniemała, że słyszy głos wyroczni, przestraszyła się grożbą i łzy iey natychmiast ustały.

Kardynał Retz mowił dnia pewnego do Menagi: Naucz mnie proszę znać się nieco na wierszach, abym przynaymniey mogł rozpoznawać te, co mi przynoszą. Mości Xiężę Kardynale, odpowiedział Menaga, byłoby to rzeczą zbyt długą nauczać cię tego, niemasz dosyć czasu; lecz gdy przyniesione ci wiersze czytać będziesz, powiedz zawsze, że nic niewartaią, a wcale się nie omylisz.

Newton przepowiedział, że naymocnieyszy planeta znany aż dotąd tak mocno uderzy roku 2255 o słońce, iż to będzie wielkie szczęście ieżeli potem uderzenia będzie mogło ieszcze oświecać naszą ziemię. Dziwną zdaie się bydź rzeczą, że tak wielkiego filozofa iak Newton opanowała także mania zwyczayna kobietom i mnichom XI wieku przepowiadania, a co gorzey ieszcze, przepowiadania okropnych nieszczęść. Trzeba się spodziewać, że za lat 500 ta mania zdawać się będzie więcey niż śmieszną.

W iednym dziele Jouberta pod tytułem: *Rozprawa o śmiechu*, rozróżnić można 5 lub 6 gatunkow śmiechu; w dziele tym mowi, że Katon ieden tylko raz rozśmiał się w całym swoim życiu, lecz na ten czas śmiał się mocno; dla tego Rzymianie od tego czasu śmiech wielki nazywali *śmiechem Katona*. Przywodzi on pewną familiią włoską, w którey podług zeznania Anioła Politiena nie śmiano się nigdy i to nieśmianie się przechodziło od oyca do syna. Sławny Focyon nie śmiał się nigdy; lecz także nigdy nie płakał. Przez czas długi mniemano, że ludzie wskrzeszeni utracali przymiot śmiania się i Joubert na poparcie tego zdania przywodzi, że Łazarz, który długo żył po swoim zmartwychwstaniu, nigdy więcey nie śmiał się.

Niemasz przykładu namiętności tak żywey, tak czułey, tak bezstronney, tak wierney, a nadewszystko tak stałey, iaką ma wiele kobiet do swoich pieskow; nic ich od nich odstręczyć nie zdoła; naybrydsza starość, nayszkaradnieysze choroby, naywiększe smrody, znoszą od nich przykrości iakichby nie znosiły od własnych swoich dzieci, szpetności, którychby niedarowały swoim kochankom, odstręty, którychby nie chciały znosić od swoich dziadkow.

Nic nie masz rzadszego iak widzieć człowieka z wyższym gieniuszem otrzymuiącego znakomite urzędy: rzadziey ieszcze widzieć można kobietę z wyższym gieniuszem robiącą wielki los. Gieniusz mało iedna korzyści użytecznych, ieżeli człowiek z gieniuszem bawi się lepiey iak inny człowiek, bawi się za to rzadziey. Gust oświecony sprawia mu trudność w wyborze dzieł, widowisk, towarzystw i rozrywek.